

БОТАНІКА

УДК 581.526.33 (234.421.1)

**АСОЦІАЦІЯ GEO RIVALI-CARICETUM PANICULATAE J. ŠKOLEK 2003
В УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТАХ**

В. Онищенко, Т. Андрієнко

*Інститут ботаніки імені М.Г. Холодного НАН України
вул. Терещенківська, 2, Київ 01601, Україна
e-mail: labzap@ukr.net*

Уперше для території України наводиться асоціація *Geo rivali-Caricetum paniculatae* J. Školek 2003 порядку *Molinietalia* W.Koch 1926. Подано 16 повних геоботанічних описів асоціації. Це гірські гігрофільні угруповання, здебільшого з домінуванням *Carex paniculata* і добре розвиненим моховим ярусом. Вони трапляються в різних частинах Українських Карпат, найчастіше – в Чивчинських і Гринявських горах.

Ключові слова: болота, болотяна рослинність, Українські Карпати.

В Україні гірські болота з домінуванням *Carex paniculata* характеризувалися в науковій літературі [1, 3–5, 6, 8], але без синтаксономічної інтерпретації за флористичною класифікацією. Повні геоботанічні описи таких боліт з території України не наводилися. Для кількох країн, у т. ч. для України, наводиться асоціація *Caricetum acutiformi-paniculatae* Vlieger et van Zinderen Bakker in Boer 1942 (*Caricetum paniculatae* Wangerin 1916 nomen nudum) [2, 7]. Вона зрідка трапляється на рівнині України, за видовим складом повністю відповідає класу *Phragmito-Magnocaricetea* Klika in Klika et Novák 1941. Карпатські гірські угруповання з переважанням *Carex paniculata* мають зовсім інший видовий склад. Асоціація *Geo rivali-Caricetum paniculatae* J. Školek 2003 вперше описана для Західних Карпат на території Словаччини [9]. Вона віднесена до союзу *Calthion palustris* Tüxen 1937 порядку *Molinietalia caeruleae* W.Koch 1926. Це гірські угруповання, в яких, як правило, домінує *Carex paniculata*, високу постійність мають *Bistorta officinalis*, *Caltha palustris*, *Carex flava*, *Crepis paludosa*, *Filipendula ulmaria*, *Lathyrus pratensis*, *Galium uliginosum*, *Geum rivale*. В асоціації *Geo rivali-Caricetum paniculatae* переважають характерні види класу *Molinio-Arrhematheretea*, включно з видами *Molinietalia*. Середня на опис кількість разом узятих характерних видів болотних класів *Scheuchzerio-Caricetea* Tüxen 1937 та *Phragmito-Magnocaricetea* з характерними видами підпорядкованих їм порядків і союзів є значно нижчою. Добре вираженим є блок характерних видів карбонатних боліт порядку *Caricetalia davallianae*.

Матеріали та методи

Для аналізу було використано близько 300 геоботанічних описів болотяної рослинності Українських Карпат і прилеглих територій, більшість із них виконано Т.Л. Андрієнко в 1957–1967 рр. Набір, вивидення й аналіз геоботанічних описів виконано з використанням програми VEGPLOTS. Для класифікації застосовувалася програма TWINSpan. Для порівняльного аналізу використовували геоботанічні описи з інших країн, насамперед Чехії, Словаччини, Польщі, Росії та Румунії. Всі наведені у статті геоботанічні описи включені до бази даних GIVD EU-UA-006 „Vegetation database of Ukraine and adjacent parts of Russia” у форматі TURBOVEG, яку можна замовити на сайті European Vegetation Survey.

Результати і їхнє обговорення

У результаті інтерпретації геоботанічних описів з території України 16 із них були зараховані до ас. *Geo rivali-Caricetum paniculatae* (табл. 1). В більшості цих описів домінує *Carex paniculata*. До асоціації потрапляють і деякі описи, в яких цей вид має невелике проективне покриття. Більшість описів зроблені в Чивчинських і Гринявських горах, де ця асоціація поширена найбільше.

Автор асоціації J. Školek виділяє дві її субасоціації: *tyricum* (без позитивних диференційних видів) і *valerianetosum simplicifoliae* (д. в.: *Carex davalliana*, *Carex flava*, *Eriopactis palustris*, *Valeriana simplicifolia*). Більшість наших описів можуть бути залучені до субасоціації *valerianetosum simplicifoliae*, кілька описів належать до субас. *tyricum* або є перехідними між субасоціаціями. Українські описи *valerianetosum simplicifoliae* мають бідніший набір диференційних видів, ніж описи зі Словаччини. Зокрема, в описах субасоціації з території України відсутні *Eriophorum latifolium* і *Carex davalliana*, меншою є постійність *Valeriana simplicifolia*. В описах зі Словаччини меншою є постійність диференційного виду субасоціації *Carex flava*, який в описах субасоціації з України має постійність 100% і високе проективне покриття.

Три описи віднесені нами до нової провізornoї субасоціації *Geo rivali-Caricetum paniculatae cratoneuretosum filicinii*. Її диференційними видами є характерні види класу *Montio-Cardaminea* Br.-Bl. et Tüxen ex Klika et Hadač 1944, який включає приджерельні та приструмкові угруповання.

Порівняно з близькими асоціаціями союзу *Calthion* (*Angelico-Cirsietum oleracei* R. Tx. 1937 і *Cirsietum rivularis* Nowiński 1927) асоціація *Geo rivali-Caricetum paniculatae* має значно вищу постійність *Carex flava*, *Carex paniculata*, *Eriophorum latifolium*, *Parnassia palustris* і значно нижчу постійність лучних видів (*Alopecurus pratensis*, *Carex hirta*, *Cerastium holosteoides*, *Cirsium oleraceum*, *Dactylis glomerata*, *Festuca pratensis*, *Poa trivialis*, *Sanguisorba officinalis*, *Veronica chamaedrys*). Від асоціації *Valeriano simplicifoliae-Caricetum flavae* Pawłowski et al. 1960, яка репрезентує в Українських Карпатах союз *Caricion davallianae*, вона відрізняється наявністю *Carex paniculata* і *Cardamine pratensis*.

В описах з України значно частіше, ніж в описах зі Словаччини, трапляються *Bistorta officinalis*, *Carex echinata*, *Cardamine pratensis*, *Dactylorhiza maculata*, *Eriophorum polystachyon*, *Prunella vulgaris*. В словацьких описах набагато вищу постійність мають *Angelica sylvestris*, *Carex davalliana*, *Cirsium rivulare*, *Dactylorhiza majalis*, *Galium uliginosum*, *Lathyrus pratensis*, *Rumex acetosa*. Відмінності частково можуть бути пояснені різними абсолютними висотами розташування описів. Описи з території Словаччини зроблені на висоті 550–960 м над рівнем моря, більшість описів з території України – на висоті понад 1400 м. Відмінності видового складу між ас. *Geo rivali-Caricetum paniculatae* і найближчими до неї асоціаціями мають приблизно таку ж величину, як географічна варіабельність цієї асоціації (табл. 2). При класифікації описів класу *Scheuchzerio-Caricetea* і порядку *Molinietalia* Українських Карпат з використанням TWINSpan ця асоціація виділяється навіть без урахування проективного покриття видів. Доцільність виділення *Geo rivali-Caricetum paniculatae* як окремої асоціації підвищують константна наявність і високе середнє проективне покриття в ній *Carex paniculata*, виду, який є рідкісним у флористично подібних асоціаціях.

Наявні дані дають підстави стверджувати, що в горах Карпат, у т. ч. на території України, угруповання, в яких домінує *Carex paniculata*, представлені мало відомою асоціацією *Geo rivali-Caricetum paniculatae* J. Školek 2003. Вона поєднує в собі флористичні риси вологих лук, карбонатних боліт, а інколи також джерельних рослинних угруповань. Асоціація є вузькоареальною, можливо, ендемічною для Карпат.

Таблиця 1

Описи асоціації *Geo rivali-Caricetum paniculatae*

Номер у таблиці	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Номер опису в базі даних GIVD EU-UA-006	1747	1746	1653	1752	1750	1758	1652	1712	1748	1749	1751	1753	1754	1755	1757	1822
Польовий номер	23	54	180	108	174	93	186	168	171	172	10	165	167	173	101	166
Висота над рівнем моря (м)	700		1545		1480	1430	1430	1480	1480	1480		1430	1430	1480		1430
Покриття трав'яного ярусу	50	55	75	90	100	95	100	95	95	85	75	80	90	95	70	90
Покриття мохів	80	95	60	100	30	60	40	20	15	20	10	60	80	70	80	50
Кількість видів	19	24	24	18	16	19	16	16	13	26	22	43	25	21	22	30
Синтаксон	1	2	3	4								5				

Ch assoc,		25	40	60	55	50	45	90	5	45	45	55	30	20	45	35	2
C	<i>Carex paniculata</i>																
D subass.																	
MC	<i>Cratoneuron filicinum</i>	+	5	20	10	.	.	.	5
MC	<i>Bryum schleicheri</i>	.	.	20
MC	<i>Epilobium alsinifolium</i>	1
MC	<i>Philonotis fontana</i>	50	50	+	.	.	.	5
Cd	<i>Carex flava</i>	.	1	15	.	+	5	5	10	7	3	20	35	25	20	25	
Cd	<i>Valeriana simplicifolia</i>	.	.	3	.	.	.	+	+	+	.	5	.	5	.	.	
Ch Caricetalia davallianae																	
Cd	<i>Campyllum stellatum</i>	20	5
Cd	<i>Carex capillaris</i>	+
Cd	<i>Eriophorum latifolium</i>	5
Cd	<i>Parnassia palustris</i>	.	1	.	+	.	.	+	+	.	.	1	+
Cd	<i>Swertia perennis</i>	.	.	+	+	.	.
Cd	<i>Tomentypnum nitens</i>	20
Ch Caricetalia nigrae																	
Cn	<i>Carex cinerea</i>	+	+
Cn	<i>Carex echinata</i>	1	.	+	1	.	+	2	+	.	.	10	5	.	.	.	+
Cn	<i>Carex nigra</i>	+	.	+	.	.	.	+
Ch Scheuchzerio-Caricetea																	
SC	<i>Carex lasiocarpa</i>	+
SC	<i>Eriophorum gracile</i>	35
SC	<i>Eriophorum polystachyon</i>	45	.	20	5	+	.	.	+	5	.	.
SC	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	30
SC	<i>Juncus articulatus</i>	+	.	.	1	.
SC	<i>Menyanthes trifoliata</i>	50
Ch Phragmito-Magnocaricetea																	
PhM	<i>Carex acuta</i>	.	.	2
PhM	<i>Carex buxbaumii</i>	7	5	.	.
PhM	<i>Carex rostrata</i>	.	.	+	.	.	3	.	.	10	+	1	2
PhM	<i>Carex vesicaria</i>	12
PhM	<i>Equisetum fluviatile</i>	3
PhM	<i>Glyceria fluitans</i>	2	.	.	.	+
PhM	<i>Veronica beccabunga</i>	+	+
Ch Molinietalia																	
M	<i>Bistorta officinalis</i>	+	3	+	1	5	+	.	+	+	2	.	+	.	.	1	.
M	<i>Caltha palustris</i>	15	5	10	.	5	5	3	20	10	20	+	5	10	3	5	3
M	<i>Carex cespitosa</i>	3
M	<i>Cirsium palustre</i>
M	<i>Climacium dendroides</i>	.	20	+	.	30	20	+	20	30	.	30
M	<i>Coccyganthe flos-cuculi</i>	+
M	<i>Crepis paludosa</i>	+	.	.	.	+	+	+	+	+	+	.
M	<i>Deschampsia caespitosa</i>	.	1	.	.	+	.	.	5	5	.	+	+	.	.	.	5
M	<i>Epilobium palustre</i>	+
M	<i>Equisetum palustre</i>
M	<i>Filipendula ulmaria</i>	.	.	5	.	+	+	.	.	+	+	+	+	+	2	.	1
M	<i>Galium uliginosum</i>	+
M	<i>Geum rivale</i>	.	1	+	1	+	+	.	.	.	5
M	<i>Juncus effusus</i>	.	.	.	5	+	2	.	+	.	.	2

Закінчення табл. 1

Номер у таблиці		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Номер опису в базі даних GIVD EU-UA-006		1747	1746	1653	1752	1750	1758	1652	1712	1748	1749	1751	1753	1754	1755	1757	1822
M	<i>Lathyrus palustris</i>	+
M	<i>Myosotis palustris</i>	.	.	.	1	+	+	+
M	<i>Scirpus sylvaticus</i>	+	1	5
M	<i>Trollius europaeus</i>	15
Ch Molinio-Arrhenatheretea																	
MA	<i>Agrostis capillaris</i>	.	.	.	1	1	.
MA	<i>Bellis perennis</i>	+
MA	<i>Briza media</i>	1
MA	<i>Cardamine pratensis</i>	+	+	.	5	+	+	.	+	5	.	1	1
MA	<i>Cynosurus cristatus</i>	+	+	.	.	.
MA	<i>Festuca rubra</i>	.	.	1	.	+	2	.	.	+	+	5	1
MA	<i>Holcus lanatus</i>	.	1
MA	<i>Lathyrus pratensis</i>	.	1	+	.	+	+	+	1	.
MA	<i>Leontodon autumnalis</i>	.	.	.	1
MA	<i>Potentilla anserina</i>
MA	<i>Prunella vulgaris</i>	+	1	+	.	.	.	+	+	.	+	.	7	.	+	+	+
MA	<i>Ranunculus acris</i>	+	1	+	.	.	.	+	+	5	+	.	+
MA	<i>Ranunculus repens</i>	+	.	.	.	+
MA	<i>Trifolium pratense</i>	.	1	+	+	.	+	.	.
MA	<i>Trifolium repens</i>	.	1	+	2	+	.	.	.
Інші види																	
	<i>Allium schoenoprasum</i>	+	+	.	.	+	1
	<i>Anthoxanthum odoratum</i>	.	1	+	.	.	+	+	+	+	.	.
	<i>Astrantia major</i>	.	1	+	+	.	.	.	1	.
F	<i>Atrichum undulatum</i>	+	.	.	5
	<i>Brachythecium mildeanum</i>	+	10
	<i>Calliargon giganteum</i>	30	+
	<i>Calliargonella cuspidata</i>	.	.	20	90	.	20	.	.	15	20	.	20	20	30	35	.
	<i>Carex pallescens</i>	.	.	+	2	+	+	.	+	+	+	1	.
	<i>Carex panicea</i>	1	+	.	+	.	.	.	+	+	.	+	.
F	<i>Carex sylvatica</i>	+	1
	<i>Cerastium arvense</i>	.	+
	<i>Dactylorhiza maculata</i>	+	.	+	1	.	.	+	.	.	+	+	+	+	+	.	.
	<i>Equisetum sylvaticum</i>	+	.	.	+	.	+	.	.	+	.	.
F	<i>Eurhynchium striatum</i>	5
	<i>Fissidens dubius</i>	1	.	.	.	5
	<i>Cruciata glabra</i>	.	1
Mu	<i>Hieracium aurantiacum</i>	+	.	+
	<i>Hypnum lindbergii</i>	+	20	.	.	.
	<i>Hypnum pratense</i>	20
	<i>Leicolea bantriensis</i>	.	.	.	10
	<i>Lerchenfeldia flexuosa</i>	+	.	.	.
	<i>Leucanthemum rotundifolium</i>	.	.	+	1	+
	<i>Linum catharticum</i>	+
	<i>Listera ovata</i>	+
CU	<i>Luzula sudetica</i>	.	1	.	1	+
CU	<i>Nardus stricta</i>	.	.	.	20	+	.	.	+	.
	<i>Plagiomnium affine</i>	20
	<i>Plagiomnium elatum</i>	.	20
	<i>Plagiomnium ellipticum</i>	+
	<i>Plagiomnium medium</i>	+
Mu	<i>Poa chaixii</i>	+
CU	<i>Potentilla erecta</i>	2	1	+	1	+	1	.	+	.	+	.	+	+	+	1	+
	<i>Sagina saginoides</i>	1	+
	<i>Sanionia uncinata</i>	10	.	.	25	.
Mu	<i>Senecio subalpinus</i>	.	.	.	1	+
	<i>Sonchus palustris</i>	+
	<i>Thuidium delicatulum</i>	+	.	10	.	.
	<i>Veratrum album</i>	.	1	+

Примітки. Проективне покриття видів вказане у відсотках.

Автори описів:

411 – Є.М.Брадїс, 407, 478 – Т.Л. Андрієнко, інші описи – Т.Л. Андрієнко і В.П. Горбик

Синтаксони: 1 – *Geo rivali-Caricetum paniculatae cratoneuretosum filicini*; 2 – перехід *Geo rivali-Caricetum paniculatae cratoneuretosum filicini* x *Geo rivali-Caricetum paniculatae valerianetosum simplicifoliae*; 3 – *Geo rivali-Caricetum paniculatae typicum*; 4 – перехід *Geo rivali-Caricetum paniculatae typicum* x *Geo rivali-Caricetum paniculatae valerianetosum simplicifoliae*; 5 – *Geo rivali-Caricetum paniculatae valerianetosum simplicifoliae*.

Діагностичне значення видів: С – *Geo rivali-Caricetum paniculatae*; Cd – *Caricetalia davalliana*; Cn – *Caricetalia nigrae*; CU – *Calluno-Ulicetea*; F – *Fagetalia sylvaticae*; M – *Molinietalia*; MA – *Molinio-Arrhenatheretea*; Mu – *Mulgedio-Aconitetea*; PhM – *Phragmito-Mag-nocaricetea*; SC – *Scheuchzerio-Caricetea*.

- 1 (1747) – 12.07.1967, Закарпатська обл., Перечинський р-н, висячі болота поблизу струмка біля підніжжя г. Рівної неподалік села Лумшори, широта 48°47'52» (48.7978°), довгота 22°46'11» (22.7697°), точність 3000 м;
- 2 (1746) – 27.06.1967, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, широта 47°50'49» (47.847°), довгота 24°50'36» (24.843°), точність 16 000 м;
- 3 (1653) – 28.07.1967, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, Чивчини, г. Чивчин, амфітеатральне висяче болото на східному схилі, широта 47°51'49» (47.8636°), довгота 24°42'58» (24.7161°), точність 600 м;
- 4 (1752) – 27.08.1967, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, широта 47°49'49» (47.8303°), довгота 22°46'11» (24.9061°), точність 50 000 м;
- 5 (1750) – 26.07.1967, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, висяче болото на південному схилі полонини Глистуватої, широта 47°49'49» (47.8303°), довгота 22°46'11» (24.9061°), точність 5000 м;
- 6 (1758) – 25.07.1967, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, Гринявські гори, полонина Широка, східний схил, широта 47°49'49» (47.8303°), 22°46'11» (22.7697°), точність 10 000 м;
- 7 (1652) – 02.08.1967, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, Чивчини, висяче болото на північному схилі г. Мокрин, широта 47°52'24» (47.8735°), довгота 24°47'41» (24.7948°), точність 1200 м;
- 8 (1712) – 25.07.1967, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, Гринявські гори, полонина Глистувата, східний схил, широта 47°49'49» (47.8303°), довгота 24°54'22» (24.9061°), точність 5000 м;
- 9 (1748) – 25.07.1967, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, висяче болото на східному схилі полонини Глистуватої, широта 47°49'49» (47.8303°), довгота 24°54'22» (24.9061°), точність 5000 м;
- 10 (1749) – 25.07.1967, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, висяче болото на східному схилі полонини Глистуватої, широта 47°49'49» (47.8303°), довгота 24°54'22» (24.9061°), точність 5000 м;
- 11 (1751) – 11.07.1959, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, широта 47°49'49» (47.8303°), довгота 22°46'11» (24.9061°), точність 50 000 м;
- 12 (1753) – 25.07.1967, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, Гринявські гори,

полонина Широка, східний схил, широта 47°49'49» (47.8303°), 22°46'11» (22.7697°), точність 10 000 м;

13 (1754) – 25.07.1967, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, Гринявські гори, полонина Широка, східний схил, широта 47°49'49» (47.8303°), 22°46'11» (22.7697°), точність 10 000 м;

14 (1755) – 26.07.1967, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, висяче болото на південному схилі полонини Глистуватої, широта 47°49'49» (47.8303°), довгота 22°46'11» (24.9061°), точність 5000 м;

15 (1757) – 23.08.1967, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, широта 47°49'49» (47.8303°), довгота 22°46'11» (24.9061°), точність 50 000 м;

16 (1822) – 25.07.1967, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, Гринявські гори, полонина Широка, східний схил, широта 47°49'49» (47.8303°), 22°46'11» (22.7697°), точність 10 000 м.

Таблиця 2

Подібність видового складу судинних рослин (коефіцієнт Сьоренсена) між описами ас. *Geo rivali-Caricetum paniculatae* та близьких до неї асоціацій (%)

Асоціація	VCf	VCf	GCrap	GCrap	AsCo	Criv
	Україна	Чехія	Україна	Словач.	Чехія	Чехія
VCf (Україна)	22	16	16	11	8	9
VCf (Чехія)	16	34	14	20	17	25
GCrap (Україна)	16	14	25	16	11	11
GCrap (Словаччина)	11	20	16	32	19	19
AsCo (Чехія)	8	17	11	19	30	26
Criv (Чехія)	9	25	11	19	26	32

Примітки. VCf – *Valeriano simplicifoliae-Caricetum flavae*, GCrap – *Geo rivali-Caricetum paniculatae*, AsCo – *Angelico-Cirsietum oleracei*, Criv – *Cirsietum rivularis*.

Джерело даних по видовому складу асоціацій *Angelico-Cirsietum oleracei* і *Cirsietum rivularis*: [10].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Горбик В. П., Андрієнко Т. Л. Болота Чивчин // Укр. ботан. журнал. 1969. Т. 26. № 3. С. 40–44.
2. Дубина Д. В., Дзюба Т. П., Ємельянова С. М. Синтаксономія класу Phragmito-Magnocaricetea в Україні // Укр. ботан. журнал. 2014. Т. 71. № 2. С. 263–274.
3. Зелена книга України / за ред. Я.П. Дідуха. К.: Альтерпрес, 2009. 448 с.
4. Зеленая книга Украинской ССР: Редкие, исчезающие и типичные нуждающиеся в охране растительные сообщества / под ред. Ю.Р. Шеляга-Сосонко. К.: Наук. думка, 1987. 216 с.
5. Стойко С. М., Мілкіна Л. І., Яценко П. Т. та ін. Раритетні фітоценози західних регіонів України (Регіональна „Зелена книга”). Львів: Поллі, 1998. 190 с.
6. Фельбаба-Клушина Л. М. Флористико-фітоценотична характеристика та охорона угруповань *Carex paniculata* у басейні річки Латориці (Українські Карпати) // Екологія та ноосферологія. 2007. Т. 18. № 1–2. С. 51–56.
7. Фельбаба-Клушина Л. М. Рослинний покрив боліт і водойм верхів'я басейну р. Тиса (Українські Карпати) та флювіальна концепція його охорони. Ужгород: Ліра, 2010. 190 с.
8. Чорней І. І., Буджак В. В., Андрієнко Т. Л. Болота Буковинських Карпат // Укр. ботан. журнал. 2008. Т. 65. № 2. С. 180–189.

9. Školek J. Geo rivali-Caricetum paniculatae ass. nova from the West Carpathians // *Thaiszia – Journal of Botany*, Košice. 2003. 13. P. 31–66.
10. Vegetace České republiky. 1, Travná a keříčková vegetace = Vegetation of the Czech Republic. 1, Grassland and heathland vegetation / Milan Chytrý (editor). Praha: Academia, 2007. 526 s.

Стаття: надійшла до редакції 28.11.14

доопрацьована 07.04.15

прийнята до друку 28.04.15

ASSOCIATION GEO RIVALI-CARICETUM PANICULATAE J. ŠKOLEK 2003 IN THE UKRAINIAN CARPATHIANS

V. Onyshchenko, T. Andrienko

*M.G. Kholodny Institute of Botany, NAS of Ukraine
2, Tereshchenkivska St., Kyiv 01601, Ukraine
e-mail: labzap@ukr.net*

The data on association Geo rivali-Caricetum paniculatae J. Školek 2003 of the Molinietales W.Koch 1926 in Ukraine are provided for the first time. 16 relevés of the association are presented. It is a mountain hygrophylous plant community dominated mainly by *Carex paniculata* and with well-developed moss layer. It occurs in different parts of the Ukrainian Carpathians. The most frequent it is in the Chyvychny and Hrynyavy mountains.

Keywords: mires, fen, vegetation, Ukrainian Carpathians.

АССОЦИАЦИЯ GEO RIVALI-CARICETUM PANICULATAE J. ŠKOLEK 2003 В УКРАИНСКИХ КАРПАТАХ

В. Онищенко, Т. Андриенко

*Институт ботаники имени Н.Г. Холодного НАН Украины
ул. Терещенковская, 2, Киев 01601, Украина
e-mail: labzap@ukr.net*

Впервые для территории Украины приводится ассоциация Geo rivali-Caricetum paniculatae J. Školek 2003 порядка Molinietales W.Koch 1926. Представлено 16 полных геоботанических описаний ассоциации. Это горные гигрофильные сообщества, преимущественно с доминированием *Carex paniculata* и хорошо развитым моховым ярусом. Они встречаются в разных частях Украинских Карпат, чаще всего в Чивчинских и Гринявских горах.

Ключевые слова: болота, болотная растительность, Украинские Карпаты.